

Рівень розвитку політичної системи визначається і сформованістю її політичного поля, політичним режимом, а також ступенем інтеграції її елементів. На думку Ю. Качанова, «політичне поле – це відносно замкнена сфера політичних відносин і подій, що органічно впливає з ансамблю політичних відносин між конкретними (індивідуальними та колективними) агентами та інститутами в даний момент у певних місцях» [4, с. 10].

Почасти кризовий характер процесу трансформації політичної системи підтверджує і процес правового закріплення тих або інших механізмів подальшого розвитку в статутних документах ЄС. Подібні протиріччя між країнами-членами згодом можуть призвести до поглиблення негативних явищ, зокрема до напруженості між країнами, економічних втрат, а надалі і до ослаблення політичної системи ЄС в цілому.

В той же час, політичні трансформації ЄС є незавершеними і дотепер. Зміни у конфігурації ЄС, його подальше розширення, або вихід окремих держав зі складу цього об'єднання, введення різношвидкісної та різнорівневої системи інтеграції призведе до нових істотних політичних трансформацій об'єднаної Європи. Ці трансформації зрештою вплинуть і на стратегічні відносини ЄС з іншими акторами міжнародних відносин. Оцінити найбільш ймовірні форми такого роду трансформацій, передбачити їхні наслідки для відносин стратегічного партнерства ЄС, – цікаве з точки зору наукового погляду і важливе в практичному вимірі дослідницьке завдання.

Література

1. Данилов А.Н. Переходное общество. Проблемы системной трансформации / А.Н. Данилов // Минск: ООО Харвест. 1998. – 432 с.
2. Общее пространство внутренней безопасности в ЕС: политические аспекты. / Отв. ред. – С.В. Уткин. – М.: ИМЭМО РАН, 2011. – 146 с.
3. Арон Р. Мир і війна між націями / Р. Арон // пер. з фр. В. Шовкун [та ін.]. – К. : МП «Юніверс», 2000. – 686 с.
4. Качанов Ю.Л. Политическая топология: структурирование политической действительности / Ю.Л. Качанов // М.: Ad Marginem, 1995. – 223 с.

Герасимович В.А.

студент філософського факультету

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ПОЛІТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Лідерство – це результат персоніфікації ідентифікованих групових та суспільних інтересів. У широкому, соціальному сенсі, лідерство – це здатність впливати на окремих осіб чи групи людей, спрямовуючи їх зусилля на досягнення мети організації чи індивіда. Лідер – це авторитетний член

організації чи соціальної групи, особистісний вплив якого дозволяє йому відігравати істотну роль у соціально-політичних процесах і ситуаціях, у регулюванні взаємовідносин у колективі, групі, суспільстві [1, с. 18].

Політичне лідерство є персоніфікованим способом самоорганізації суспільного життя, що ґрунтується на авторитеті.

Феномен політичного лідерства характеризується як визначений процес взаємодії між людьми. При цьому конкретна людина впливає на іншу людину чи на суспільство загалом. Вона володіє авторитетом і наділена владою. Під політичним лідерством зазвичай розуміють процес взаємодії між людьми, у ході якого наділені владою авторитетні люди здійснюють легітимний вплив на суспільство (або його частину), що добровільно віддає їм частину своїх політико-владних повноважень і прав.

З античних часів тривало становлення та усвідомлення феномену політичного лідерства. Якщо проаналізувати історичні події будь-якої держави, то зможемо побачити феномен політичного лідерства. У цьому є свої плюси і мінуси. З однієї сторони, феномен політичного лідерства завжди давав можливість спільноті зосереджувати свої сили на одну конкретну мету. З іншого боку, якщо говорити про мінуси, не всіх задовольняє факт того, що над ними стоїть людина, яка прагне вести за собою та намагається направляти інших у потрібне русло. Лідерство буває різним. Один лідер спрямовує, а інший вказує та використовує свою харизму як возвеличення власної особистості.

Лідера можна розглядати як символ спільноти та зразок поведінки групи. У переважній більшості випадків він висувається знизу. Дослідники феномену політичного лідерства розрізняють власне політичне лідерство та політичне керівництво, стверджуючи, що лідер з'являється стихійно, а керівник – за установленими правилами [3, с. 57].

У сучасному суспільстві політичний лідер є особою, яка наділена якостями управлінця, володіє харизмою, необхідним ресурсом та здатний до розв'язання проблем суспільного розвитку. Суспільство визнає за ним право на ухвалення рішень.

Політичне лідерство як спосіб організації та реалізації влади шляхом надання повноважень окремим суб'єктам політики, впливає з природи людини. Лідерство на кожному історичному етапі набуває своїх специфічних форм. На ранніх стадіях людської цивілізації воно проявлялося у вигляді силового домінування окремих індивідів. Для античного періоду авторитет лідера спирався на його досвід та знання. Для феодальної епохи характерним був тип лідерства, в основу якого був покладений принцип приналежності до сім'ї та клану. У Новий час сформувалися дві протилежні форми лідерства: однією з них є вождизм, характерне для авторитарних та тоталітарних режимів, і легальне лідерство, притаманне для демократичних режимів [2, с. 60].

Лідерство є важливим елементом політичної системи, і це явище постійно викликає інтерес. На сьогоднішній день не існує універсального визначення політичного лідера. На думку одних, лідерами є всі великі

політичні діячі, що виконують управлінські функції: державні чиновники вищого рівня, призначені на посади або вибрані.

Безперечно, політичний лідер повинен бути авторитетною людиною та здійснювати вплив на інших з метою досягнення спільних політичних та інших цілей.

Література

1. Андреева Г.М. Социальная психология. 3-е изд. – М.: Наука, 1994.– 258 с.
2. Блондель Ж. Политическое лидерство. Путь к всеобъемлющему анализу. – М: Российская академия управления, 1992. – 135с.
3. Ирхин Ю.В. Психология и политика. М.:Изд-во РУДН, 1993, – 160.
4. Кретов Б.И. Лидерство: социально-политические проблемы: Учебное пособие. М., 1996.

Грабіна Г.В.

*фахівець відділення міжнародних відносин кафедри політології
Інститут соціальних наук
Одеського національного університету імені І.І. Мечникова*

СУБКУЛЬТУРА ВЛАДИ В ПРОБЛЕМНОМУ ПОЛІ СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВА

Актуальність теми. Феномен влади є одним з центральних елементів предметного поля сучасного суспільствознавства. Його інтерпретація як складового елементу культури певної національної спільноти дає змогу досліднику осягнути логіку розгортання політичного процесу в чітко визначеному просторово-часовому континуумі.

Об'єктом статті слід вважати феномен субкультури влади, який тлумачиться автором як, з одного боку, елемент політологічного аналізу буття сучасних соціумів, а, з іншого, як одна зі складових сфери політичного.

Предмет статті – особливості дослідження субкультури влади з застосуванням аналітичного інструментарію дисциплін суспільствознавчого профілю.

Ступінь наукової розробки теми. Значний внесок в дослідження сутності субкультур як суспільно-політичних феноменів внесли зарубіжні дослідники, що належали до *Чиказької школи соціології та економіки* (Р. Парк, А. Коен, Г. Бейкер), *Бірмінгемської школи культурних досліджень* (Дж. Кларк, С. Холл, Т. Джефферсон), *постмодерністських студій* (К. Кемпбелл, Х. Рен). В їхніх працях знайшли висвітлення такі проблеми, як: девіантність та деліквентність носіїв субкультурних кодів, соціальна нерівність, опір мейнстриму, творення альтернативних суспільно-політичних дискурсів тощо. Сучасні дослідники намагаються побудувати своєрідну «метатеорію»